

SYLABUS KURZU ZUR 309

TELEVIZE A JEJÍ PUBLIKUM V KAŽDODENNÍ PERSPEKTIVĚ (+ÚVOD DO RATINGOVÉ ANALÝZY)

Katedra mediálních studií a žurnalistiky

stupeň: bakalářský

vyučující: PhDr. Jaromír Volek, Ph.D.

výstup: zkouška – B KREDITY

výuka: středa 14.00-15.30 posluchárna – AVC (přednáška)

SEMINÁŘ: I. Skupina – 15.45- 16.45

SYSTEM HODNOCENÍ

Pro absolvování kurzu je třeba splnit následující tři podmínky:

1/ odevzdat závěrečný formální esej nebo analýzu (rozsah cca do 2000-2500 slov)

do 6.6. 2011, na sekretariát katedry

2/ získat minimálně 20 bodů ze tří dílčích testů

3/ Zápočet z ratingové analýzy max. 50b. min 25 b

ZÁVĚREČNÉ HODNOCENÍ JE DÁNO SOUČTEM BODOVÉHO HODNOCENÍ PRVNÍCH DVOU ÚKOLŮ

K uvedenému bodovému zisku je možné přidat body za dvě bonusové analýzy (max. 20b.

TÉMATA PRO ZÁVĚREČNÝ FORMÁLNÍ ESEJ

1/ Televize a zprivátněná mobilita: kritická reflexe pojetí televize jako „každodenního média“

2/ Tradice vs. modernita: o roli tradičního, rituálního a mytického v televizních naracích

3/ Televize jako spolutvůrce i produkt globalizované podoby modernity: k některým nezamýšleným důsledkům projektu planetární televizace

4/ Televize v domácnosti seniorů: deskripce a analýza klíčových funkcí televize jako objektu a textu na základě zúčastněného pozorování (případová studie).

5/ Diváci senioři optikou ratingové analýzy

6/ O povaze „mýdlové narace“: analýza jednoho dílu (nebo celé série) mýdlové opery (telenovely) z pohledu funkcí, které plní ve vztahu k publiku. Reflexe bude doplněna ratingovou analýzou.

7/ České Reality show: jak a pro koho? Komparační analýza vybraných domácích formátů z pohledu funkcí, které plní ve vztahu k publiku. Reflexe bude doplněna ratingovou analýzou.

8/ Televize v rodinném kruhu: o některých televizních a rodinných rituálech: popis a analýza vycházející ze zúčastněného pozorování (případová studie)

9/ „Veřejnoprávní“ vs. „komerční publikum“? Empirická analýza publika vybraných pořadů či formátů na základně statistického zpracování dat získaných prostřednictvím elektronického měření sledovanosti. (zpravodajství, diskusní pořady, publicistika apod.)

KRITÉRIA HODNOCENÍ ZÁVĚREČNÉ PRÁCE (stupnice 1-5)

1/ stylistická úroveň

2/ práce se zdroji - formální náležitosti (odkazy, citace, bibliografie apod.)

3/ využití dostupné literatury a datového kontextu

4/ logická výstavba textu, formulace základních otázek a odpovědí

5/ originalita výkladu a celkový přínos základních zjištění

6/ provázanost teoretických východisek s vlastní analýzou

7/ využití adekvátních teoretických koncepcí a jejich korektní interpretace

8/ závěrečné shrnutí – jasnost, konkrétnost

BODOVÁNÍ

1-1,49=130

1,5-1,99=110

2-2,49=90

2,5-2,99=70

V případě zisku méně než 70 bodů je třeba esej přepracovat.

Základní literatura:

Volek, J.: Televize a její publikum v každodenní perspektivě. Studijní texty (kap. I.-V. k dispozici v elektronické podobě v ISu; menu: „studijní materiály pro kurz ZUR 309“.

Volek, J.: Úvod do ratingové analýzy. Studijní texty (kap. I.-VI. k dispozici v elektronické podobě v ISu; menu: RATINGOVÁ ANALÝZA „studijní materiály pro kurz ZUR 309“.

GRAFICKÉ A TABULKOVÉ PŘÍLOHY.

VŠECHNY MATERIÁLY JSOU ULOŽENY V INFORMAČNÍM SYSTÉMU MU

Doporučená literatura:

Bourdieu, P.: O televizi. Doplněk, 2002.

Mander, J.: Čtyři důvody pro zrušení televize. Doplněk, 2000.

Meyrowitz, J.: Všude a nikde. Vliv elektronických médií na sociální chování. Karolinum, Praha, 2006.

Postman, N.: Ubavit se k smrti. Mladá fronta, 1999.

Thompson, J. B.: Média a modernita. Sociální teorie médií. Karolinum, 2004.

I. TELEVIZE JAKO KAŽDODENNÍ FENOMÉN

1/ Základní informace o hodnocení a celkové organizaci kurzu (cca 30 min)

2/ Televizní každodennost: vymezení tématu a základních pojmů

klíčová slova: *lebenswelt, struktury relevance, „každodennost“, „každodenní život“, strategie mocných, taktiky slabých.*

* Higmore, B.: Introduction: Questioning Everyday Life. In: The Everyday Life Reader. Routledge 2002. pp. 1-34.

SEMINÁŘ:

projekce: ECCE HOMO HOMOLKA. Filmové studio Barrandov, 1969, režie: Jaroslav Papoušek.

BONUSOVÝ ÚKOL: analýza každodenních motivů užitých v daném filmu

3/ Televize a moderní každodennost

klíčová slova: *modernita, časo-prostorové rozpojení (space-time distanciation), časoprostorové vyvázání (disembedding) zprostředkovaná interakce, zprostředkovaná kváziinterakce (quasi-mediated interaction), časo-prostorové koordináty, televizibilita.*

* Giddens, A.: **Důsledky modernity. Slon 1999, pp. 11-74.**

* Thompson, J.B.: Rozvoj zprostředkované interakce. In: Média a modernita. Sociální teorie médií, Karolinum, pp. 70-98.

• Lefebvre, H.: Work and Leisure in Everyday Life. In: Critique of Everyday Life. Verso 1991. pp. 29-42.

- De Certeau, M.: General Introduction to *The Practice of Everyday Life*. In: Practice of Everyday Life. University of California Press 1984. pp. xi-xxiv.

- Williams, R.: Culture is Ordinary. In: Resources of Hope: Culture, Democracy, Socialism. London, Verso, 1989, pp. 3-14.

- Kracauer, S.: Boredom. In: The Mass Ornament: Weimar Essays. Harvard University Press. pp. 331-4.

SEMINÁŘ:

I. ÚVOD: ZÁKLADNÍ CHARAKTERISTIKY PEOPLEMETROVÉHO ŠETŘENÍ V ČR

projekce: Can you Believe TV Ratings. NOVA. Public Broadcasting Television 1995.

- Webster, J.G., Phalen, P., F., Lichty, L.W.: An Introduction to Audience Research. In: Rating Analysis. The Theory and Practice of Audience Research. London. Lawrence Erlbaum Associates, 2000. pp. 1-12.

4/ Funkce televize: televize jako nástroj konstrukce bezpečí

klíčová slova: *objektivě relační teorie (teorie objektivních vztahů; ontologické bezpečí; přechodný objekt; přechodná zkušenost; potenciální prostor; kognitivní, emocionální, relaxační, integrační funkce; mystifikace.*

- Fiske, J., Hartley, J.: Reading Television. Routledge 1978, pp. 85-100.

* **Mellencamp, P.: TV Time and Catastrophe, or Beyond the Pleasure Principle of Television. In: Logics of Television. BFI 1990.**

- Winnicott, D.: Lidská přirozenost. Psychoanalytické nakladatelství 1999. str. 83-94.

- Winnicott, D.: The Theory of Parent-Infant Relationship. In: The Maturational Processes and the Facilitating Environment. Karnac Books. 1990.

- Winnicott, D.: From Dependence Towards Independence in the Development of the Individual. In: The Maturational Processes and the Facilitating Environment. Karnac Books. 1990.

SEMINÁŘ:

- **I. ZÁKLADY PRÁCE S PROGRAMEM GOLEM: HLAVNÍ FUNKCE**

5/ MÍSTO PŘEDNÁŠKY ČETBA STUDIJNÍCH MATERIÁLŮ

6/ Televize jako kulturní technologie a spoluvůrce domova v globální perspektivě

klíčová slova: *sociotechnický systém; kulturní technologie; zprivátněná mobilita (mobile privatization); Zworikin; Baird; Jenkins.*

* **Abramson, A.: The invention of television. In: Smith, A.: Television: An International History. Sage 1998.**

* Spiegel, L.: Installing the Television Set. Popular Discourses on Television and Domestic Space, 1948-1955. In: Camera Obscura, 16:1, 1998.

• Gray, A.: Technology in the domestic environment. In: Video Playtime: The gendering of a leisure technology. Routledge 1992.

• Smith, A.: Television across the World. In: Television. An International History. Oxford Univ. Press 1998.

• Cairncross, F.: Konec vzdálenosti. Computer Press 1999. kap. 3 - 7, 9, 10. (knihovna FSS)

- Ang, I.: Global Media/Local Meaning. In: Living Room Wars. Routledge 1996.

SEMINÁŘ:

- **II. ZÁKLADY PRÁCE S PROGRAMEM GOLEM: základní výstupy a typy analýzy**

7/ O povaze televizní narativy I.: Reality TV

MÍSTO PŘEDNÁŠKY ČETBA STUDIJNÍCH MATERIÁLŮ

klíčová slova: *„direct cinema“, „cinema verité“, „docu soap“, estetika „Reality TV“, narativní formy, divácká reality TV.*

* Lumby, C.: Real Appeal: The Ethics of Reality TV. In: Lumby, C., Probyn, E.: Remote Control. New Media, New Ethics. Cambridge University Press, 2003. pp. 11-24.

• Fetveit, A.: Reality TV in the Digital Era: A Paradox in Visual Culture? In: Allen, C., R., Hill, A.: The Television Studies Reader. London, Routledge, 2004. pp. 544-556.

8/Televize jako člen rodiny

klíčová slova: *domov; domácnost; politika obývacího pokoje; situační androgynie; testování reality, rodinný televizní rituál.*

*Morley, D: Television in the Family. In: Family Television: Cultural Power and Domestic Leisure. Routledge 1986.

•Ang, I.: Gender and/in media consumption. In: Living Room Wars. Routledge 1996.

•Rogge, J.: The media in everyday family life: some biographical and typological aspects. In: Seiter, E.: Remote Control: Television, Audiences and Cultural Power. Routledge 1989.

•Gray, A.: Gender and class in the household. In: Video Playtime: The gendering of a leisure technology. Routledge 1992.

- Spiegel, L.: Television in the Family Circle: The Popular Reception of a New Medium. In: Logics of Television. BFI 1990.

SEMINÁŘ: • III. ZÁKLADY PRÁCE S PROGRAMEM GOLEM: pořady a cílové skupiny

II. SPECIFIKA TELEVIZNÍHO VYPRÁVĚNÍ

9/ O povaze televizní narativity II.: mýdlová opera

klíčová slova: *televizní narace: mýtická a rituální; abstraktní a zkušenostní čas; cyklický a lineární čas; empirický realismus; emocionální realismus; tragická pocitová struktura.*

* ANG, I.: BETWEEN REALITY AND FICTION. IN: WATCHING DALLAS. SOAP OPERA AND MELODRAMATIC IMAGINATION. ROUTLEDGE 1985, PP. 13-50.

* Moran, A.: The Pie and Crust: Television Program Formats. In: Allen, R., Hill, A.: The Television Studies Reader. Routledge, 2004, pp. 258-266.

Allen, R.: Making Sense of Soaps. In: Allen, R., Hill, A.: The Television Studies Reader.

• Routledge, 2004, pp. 242-257.

• Morse, M.: News as Performance: The Image as Event. In: Allen, R., Hill, A.: The Television Studies Reader. Routledge, 2004, pp. 209-225.

• Fiske J.: Narrative. In: Television Culture. Routledge 1987.

• Mattelart, M.: Women and Cultural Industries. In: Media, Culture and Society, vol. 4, no. 2, pp. 135-50.

- Roscoe, J.: Big Brother Australia: Performing the „Real“ Twenty-Four-Seven. In: Allen, R., Hill, A.: The Television Studies Reader. Routledge, 2004, pp. 311-321.

- Livingstone, S., Lunt, P.: Studio Discussions. In: Allen, R., Hill, A.: The Television Studies Reader. Routledge, 2004, pp. 322-331.

- Radway, J.: Reading Romance. In: Allen, R., Hill, A.: The Television Studies Reader. Routledge, 2004, pp. 219-225.

- Ellis, J.: Television as Working – Through. In: Gripsrud, J. (ed): Television and Common Knowledge. Routledge 1999, pp. 55-70.

- Brown, M., A.: Feminist cultural television criticism – culture, theory and practice. In: Brown, M., A.: Television and women´s Culture: The Politics of the Popular. Sage 1990, pp. 11-17.

SEMINÁŘ:

• IV. NASTAVENÍ VYBRANÝCH PARAMETRŮ: tvorba logických výrazů

• NASTAVENÍ VYBRANÝCH PARAMETRŮ: výpočetní ukazatele – ATS, Rating

III. PUBLIKUM: JEHO VÝZKUM A PROMĚNY

10/ Historické proměny výzkumu mediálního publika I.: teorie dominujícího textu

klíčová slova: *behaviorální a kritické paradigma, mediální publika(um); typy publik(a); typy analýzy publik (a); behaviorální, kritické, post-kritické paradigma. teorie dominantního textu; Screen Theory, teorie konstruované subjektivity, decentrovaná subjektivita; stadium zrcadla; oblast imaginárního; oblast symbolického; reálno(le reél); jazyk*

* **Lodziak, C.: Studying the Power of Television. In: The Power of Television. Sage 1986.**

* McQuail, D.: Audience Analysis. Sage 1997, pp. 1-24.

* Mitchell, A., Blacková, M.: Jacques Lacan. In: Freud po Fredovi. Triton, pp. 220-230.

• Sarup, M.: Lacan and Psychoanalysis. Sage 1990. pp 6-33.

• Roberts, J.: Critical Social Theory and the Study of Television. In: Critical Theory. Sage 1994.

• Fiske J.: Pleasure and Play. In: Fiske J.: Television Culture. Routledge 1987.

- Lacan, J.: The Mirror Stage as Formative Function of the *I* as Revealed in Psychoanalytic Experience. In: Lacan, J.: Ecrits: A Selection. London. Tavistock 1977. pp. 1-8.

- Lacan, J.: The Agency of the Letter in the Unconscious or Reason Since Freud. In: Lacan, J.: Ecrits: A Selection. London. Tavistock 1977. pp. 161-197.

SEMINÁŘ

Projekce: MUŽ NA MĚSÍCI. Universal Picture, 1999, režie Miloš Forman.

BONUSOVÝ ÚKOL: analýza prvků decentrované subjektivity užitých v daném filmu

11/ Historické proměny výzkumu mediálního publika II.: „každodenní perspektiva“ a "etnografický obrat"

klíčová slova: *teorie dominantního publika; Birminghamská škola; model zakódování/dekódování; teorie užití a uspokojení (uses and gratification theory); recepční analýza; populární potěšení (popular pleasures); provinilá potěšení (guilty pleasures), interpretativní komunity, kvalitativní výzkum, focus group.*

* **Alasuutari, P.: Introduction: Three Phases of Reception Studies. In: Alasuutari, P.: Rethinking the Media Audience: The New Agenda 1999, pp. 1-21.**

• Seiter, E.: Qualitative Audience Research. In: Television and New Media Audiences. Oxford Television Studies. Oxford University Press, 2002. pp 9-33.

• Seiter, E.: Feminist Methods: The Patents' Support Group. In: Television and New Media Audiences. Oxford Television Studies. Oxford University Press, 2002. pp 34-57.

• Fiske J.: Activated Text. In: Fiske J.: Television Culture. Routledge 1987.

• Lull, J.: An Emerging Tradition: ethnographic research on television audiences. In: Inside Family viewing. Routledge 1990.

• Gray, A.: Audience and Reception Research in Retrospect: The Trouble with Audiences. In: Alasuutari, P.: Rethinking the Media Audience: The New Agenda 1999, pp. 22-37.

- Fiske, J.: Moments of Television. In: Seiter, E.: Remote Control: Television, Audiences and Cultural Power. Routledge 1989.

- Morley, D.: The Nationwide Audience. In: Allen, R., Hill, A.: The Television Studies Reader. Routledge, 2004, pp. 95-104.

- Dahlgreen, P.: What's the meaning of this? Viewers plural sense making of Tv news. In: Culture and Power: Media, Culture and Society reader. Sage 1994.

SEMINÁŘ:

V. NASTAVENÍ VYBRANÝCH PARAMETRŮ: výpočetní ukazatele – SHARE, PROJEKCE TYPY ANALÝZ – detailní analýza

12/ Post- kritické paradigma

klíčová slova: jednoduché publikum; masové publikum; rozptýlené publikum; aktivní publikum; spektáklizace, estetizace, komodifikace, performativizace každodennosti.

*Abercrombie, N., Longhurst, B.: Audiences. Sage 1998, pp. 68-76.

- Volek, J.. Proměny chování mediálních publik: postkritická perspektiva. In *Foret, M. - Lapčík, M Orság, M. (eds.): Média dnes: reflexe mediality, médií a mediálních obsahů*. Olomouc: Univerzita Palackého, 2008. s. 215 - 233, 18 s. Media a komunikace. ISBN 978-80-244-2023-3.
- Fiske J.: Active Audiences. In: Television Culture. Routledge 1987.
- Ang, I.: Living Room Wars: Rethinking Audience for a Postmodern World. In: Allen, R., Hill, A.: The Television Studies Reader. Routledge, 2004, pp. 226-234.

SEMINÁŘ:

VI. TYPY ANALÝZ – analýza skupin pořadů

13/ Televize jako veřejná služba a její regulace

klíčová slova: veřejný zájem; veřejná služba, veřejná sféra, občanská kultura,

*Smith, A.: Television as a Public Service Medium. In: Smith, A.: Television: An International History. Sage 1981.

- Peter Dahlgren: Public service media, Old and New: Vitalizing Civic Culture. Canadian Journal of Communication, vol. 24 (2001)
- Marc Raboy: Creating the Conditions for Communication in the Public Good. Journal of Communication, vol. 31 (2006)

• REGULACE TELEVIZNÍHO VYSÍLANÍ VE VYBRANÝCH ZEMÍCH:

RRTV ČR: <http://www.rrtv.cz/cz/>

• zákon 231/2001 Sb. ze dne 17. května 2001, o provozování rozhlasového a televizního vysílání <http://www.rrtv.cz/cz/static/zakony/pdf/231-2001.pdf>

• zákon 483/1991 Sb. ze dne 7. listopadu 1991, o České televizi <http://www.rrtv.cz/cz/static/zakony/pdf/483-1991.pdf>

Rada ČT : www.ceskatelevize.cz/rada-ct/

• zákon 484/1991 Sb. ze dne 7. listopadu 1991, o Českém rozhlasu <http://www.rrtv.cz/cz/static/zakony/pdf/484-1991.pdf>

Rada ČRo: www.rozhlas.cz/rada

- BBC_Charta BBC - <http://www.bbc.co.uk/info/policies/charter>

- OFCOM: <http://www.ofcom.org.uk/>

- ZDF <http://www.zdf.com/index.php?id=startseite>

- CSA - The Conseil supérieur de l'audiovisuel: <http://www.csa.fr/>, <http://www.csa.fr/multi/index.php?l=uk>

- Směrnice Televize bez hranic

- [Směrnice Evropského Parlamentu a Rady 2007/65/ES ze dne 11. prosince 2007 o audiovizuálních mediálních službách \(AVMS\) Směrnice č. 89/552/EEC a její novelizace č. 97/36/EC](#)

- Scannell, P.: Public service broadcasting and modern public life. In: media, Culture and Society: critical reader. Sage 1990.

SEMINÁŘ:

VII. TYPY ANALÝZ – časová analýza, analýza přelivů

14/ Publikum jako mediální konstrukt

klíčová slova: branding, programování, tvorba vysílacího schématu (program scheduling), kontraprogramování, ratingová demokracie; ratingová estetika,

* Abelman, R., Atkin, D., J.: Audience Measurement: Flaws and Fallacies. In: The Televiewing Audience. Hampton Press 2002.

- Webster, J.G., Phalen, P.,F., Lichty, L.W.: Audience Ratings: Analysis of Gross Measures. In: Rating Analysis. The Theory and Praktice of Audience Research. Lawrence Erlbaum Associates, 2000. pp. 185-208.
- Tulloch, J.: The Implied Audience in Soap Opera Production: Everyday Rhetorical Strategie Among Television Profesional. In: In: Alasuutari, P.: Rethinking the Media Audience: The New Agenda 1999.
- Ang, J.: Living-room wars: new technologies, audience measurement and the tactics of television consumption. In: Silverstone, R., Hirsch, R, E.: Consuming technologies: Media and Information in Domestic Spaces. Routledge 1992.

LEGENDA:

* texty povinné na danou přednášku, ze kterých se píše test

- texty povinné pro ukončení kurzu
- rozšiřující, doporučené